

Izvirzītais mērķis ir veicināt ekonomisko izaugsmi augstas pievienotās vērtības sektoros, īpaši rūpniecības un radošajās nozarēs. Mērķis ir vērst uz dažādu nozaru uzņēmumiem un zinātnes iestādēm.

Pēc 2011. gada datiem Rīgā koncentrējas 55 % no valstī saražotā iekšzemes kopprodukta (turpmāk tekstā IKP). Vadošās nozares, kas to veido, ir tirdzniecība, komercpakalpojumi un transports.

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, lielākais ekonomiskais pieaugums starp nozarēm bija vērojams viesnīcu, ēdināšanas pakalpojumu jomā, apstrādes rūpniecībā, tirdzniecībā un transporta sektorā. Pretstatā, operācijas ar nekustāmo īpašumu piedzīvoja kritumu, bet valsts pārvaldes, izglītības un veselības aizsardzības sektoros bija vērojama stagnācija.⁵⁴

Viens no pašvaldības radošuma atbalsta instrumentiem ir kopš 2009. gada sadarbībā ar AS „Swedbank” realizētais projekts „Atspēriens”. Projekta ietvaros divas reizes gadā tiek izsludināts grantu konkurss, lai noskaidrotu ekonomiski dzīvotspējīgākās un inovatīvākās Rīgā realizējamās komercdarbības idejas, kurām ir iespējams saņemt līdzfinansējumu 75 % apmērā ar idejas realizēšanu saistīto izdevumu segšanai. Vienam komersantam maksimālais pieejamais granta apjoms ir LVL 8000. Noslēdzot 2011. gadu, izsludināti seši konkursi, kopumā iesniegtas vairāk kā 600 biznesa idejas un atbalstu saņēmuši jau 69 uzņēmumi, kuriem piešķirts kopējais finansējums LVL 313 581,71 apmērā.⁵⁵

62. starptautiskajā Berlīnes kinofestivālā veiksmīgi tika prezentēts zīmols „Latvia Films”. Vislielāko interesi ārvalstu kino profesionāļu un kino ražotāju vidū izraisīja Latvijas producentu piedāvātais pasaules mērogā konkurētspējīgais serviss un „Rīgas filmu fonda” piedāvātās iespējas. Par filmu uzņemšanu Latvijā Eiropas filmu tirgus laikā interesējās ne tikai Eiropas kino producenti, bet arī pārstāvji no ASV un Āzijas filmu kompānijām, piemēram, Japānas, Indijas un citām valstīm.

Inovāciju rezultātus ES uzrauga Stratēģijas „Eiropa 2020” iniciatīvas grupa „Inovācijas savienība”, kas sniedz salīdzinošu novērtējumu ES27 dalībvalstu vidū. 2011. gadā Latvija, līdz ar Bulgāriju, Rumāniju un Lietuvu, pieskaitīta pieticīgajiem inovatoriem. Savukārt inovācijas līderu vidū kā allaž dižojas Somija, Zviedrija, Dānija un Vācija. Arī kaimiņvalsts Igaunija visai pamatīgi apsteigusi Latviju, ierindojoties kategorijā „inovācijas sekotāji” līdz ar tādām val-

⁵⁴ Rīgas pašvaldības publiskais pārskats 2011

⁵⁵ www.riga.lv

stīm kā Beļģija, Nīderlande, Luksemburga u. c.⁵⁶

Mērķa M7 sasniegšanai izvirzīti 4 uzdevumi, aktivitātes tika veiktas visu uzdevumu ietvaros.

U.7.1. Veicināt augstas pievienotās vērtības nozaru attīstību

Pārskata gadā ES līdzfinansētā projekta „Baltijas jūras reģiona inovāciju atbalsta centrs BaSIC” (PVS ID 2483) ietvaros tika nodrošināta Rīgas pārstāvju dalība starptautiskajā biotehnoloģiju un informācijas tehnoloģiju konferencē „eHealth” Oslo.

U.7.2. Veidot zinātniski tehnoloģiskos parkus un veicināt komunikāciju starpnozaru līmenī

RD ir noslēgusi vairākus līgumus un nodomu protokolus ar Latvijas Universitāti (turpmāk tekstā LU) un Rīgas Tehnisko universitāti (turpmāk tekstā RTU) Rīgas zinātņu un tehnoloģiskā parka (turpmāk tekstā RZTP) un tehnoloģiskā inkubatora (turpmāk tekstā TI) izveidei. Latvijas Republikas Ministru kabinetā tika apstiprināts Norvēģijas finanšu instrumenta izmantošanas plāns. TI operators būs LU, RTU un Norvēģijas industriālās attīstības korporācija „SIVA”. Konsultatīvā padomē iekļauti RD, Ekonomikas ministrijas, industriju pārstāvji un pārstāvji no *Innovation Norway*. Potenciālās TI atrašanās vietas: sākotnēji RTU Latvijas tehnoloģiskā parka teritorija Pulka ielā un nākotnē LU Akadēmiskais centrs Torņakalnā.

Torņakalna infrastruktūras objektu sakārtošanas, sporta kompleksa un RZTP izveides veicināšanai, sadarbojoties RD un LU izstrādāts rīcības plāns Torņakalna teritorijas attīstīšanai.

Atbalsta saņēmēji būs uzņēmumi, kuri darbojas saistībā ar inovācijām „zaļo” tehnoloģiju jomā.

U.7.3. Veicināt radošo industriju attīstību

Notikuši 2 iepirkumi RP līdzfinansējuma programmas „Rīgas filmu fonds” ietvaros, kas ir izveidots sadarbībā ar Nacionālo Kino centru (NKC).

Atbalstītas 9 filmas, no kurām 5 jau uzfilmētas, iesaistot Latvijas iedzīvotājus masu skatos, kā arī populārus aktierus un filmēšanas grupas personālu – apmēram 1000 cilvēku. Kopā 2011. gadā izmaksāts līdzfinansējums LVL 247 806 apmērā.

Balstoties uz producentu iesniegtajiem ziņojumiem, 2011. gadā izmaksāts līdzfinansējums tādu filmu uzņemšanai kā SIA „Baltic Pine Films” – „Valanders: Rīgas Suņi”, SIA „Film Angels

⁵⁶ Europe 2020 Initiative Innovation Union http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm

Studio" – „Mans Ceļš", SIA „Boheme International" – „Apgabala Drāmas Teātris", SIA „Filmu studija Rija" – „Miglā", SIA „Ego Media" – „Cilvēks, kas izglāba pasauli".

Mērķa ietvaros turpinās pašvaldības sadarbība un iniciatīvu veicināšana radošos kvartālos – Spīķeros, Kalnciema ielā, Miera ielā, VEF teritorijā, Andrejsalā, bijušās Rīgas Tabakas rūpnīcas teritorijā u. c.

Īpaši atzīmējama ir realizētā jauna un oriģināla mākslas aktivitāte pilsētvidē – vides objektu festivāls „Ziemassvētku egļu ceļš", kas akcentē Rīgu kā mākslas un inovatīvu ideju pilsētu.

U7.4. Veicināt pētniecības ideju komercializāciju

Uzdevuma U7.4. aktivitātes ir saistītas ar mērķa PM3 un uzdevuma U7.2. ietvaros veiktajām aktivitātēm, kas tika īstenotas ar RZTP izveides procesa uzsākšanu, projekta „Baltijas jūras reģiona inovāciju atbalsta centrs BaSIC" pabeigšanu un tirgus piekļuves punkta izveidi Pilsētas attīstības departamentā.

Arī grantu programmas „Atspēriens" aktivitātes jauno tehnoloģisko „start up" uzņēmumu finansālajā un konsultatīvajā atbalstā sadarbībā ar AS „Swedbank" veicināja pētniecības ideju komercializāciju un līdz ar to arī inovatīvo uzņēmējdarbību.

Grantu programmas „Atspēriens" 2. kārtā 2011. gadā tika saņemti 52 pieteikumi, no kuriem saskaņā ar vērtēšanas rezultātiem granti tika piešķirti 13 uzvarētājiem par kopējo summu LVL 64 969,26.

Mērķa M7 uzdevumu īstenošanā piedalījās Izglītības, kultūras un sporta departaments, Pilsētas attīstības departaments, nodibinājums „Rīgas filmu fonds" un Rīgas Tūrisma attīstības birojs.

Budžets

Mērķis nav tieši pakārtots RP budžetam, mērķa ietvaros veiktās aktivitātes ir cieši saistītas ar aktivitātēm, kas veiktas citu mērķu ietvaros, līdz ar to izlietotie finanšu apjomi mērķa ietvaros netiek aprēķināti.

Secinājumi

Rīgas pilsētai ir lieliskas priekšrocības radošas ekonomikas attīstībai. Tuvojas 2014. gads, kad Rīga būs Eiropas kultūras galvaspilsēta, kas piedāvā plašākas iespējas parādīt pasaulei Rīgas iedzīvotāju un uzņēmēju radošo potenciālu.

Atzinīgi vērtējama ir grantu programma „Atspēriens". Tādā veidā tiek atbalstīta uzņēmējdarbība pilsētā, kā arī inovatīvo nozaru attīstība.

Kā nopietns trūkums Rīgas starptautiskajai konkurētspējai vērtējams RZTP trūkums. Pārskata gadā ir noslēgtas vairākas vienošanās un sadarbības protokoli, tomēr nākotnē pašvaldības resursi šajā jomā būtu jāaktivizē.

Mērķa īstenošana ir cieši saistīta ar prioritārā mērķa *PM3 Uz starptautisku sadarbību vērsta pilsētas ekonomikas attīstība* aktivitātēm.

Mērķa kvalitatīvai novērtēšanai būtu ieteicams pārskatīt mērķi raksturojošos rādītājus.

Nozares eksperta viedoklis

Aigars Plotkāns, teritorijas mārketinga un ekonomikas eksperts

Tehnoloģiskais parks ir lieliska ideja, kura var kļūt par savdabīgu pilotprojektu. Jāņem vērā Latvijas negatīvā pieredze ar klasteru, biznesa inkubatoru un tehnoloģisko (industriālo) parku veidošanu. Pašvaldība nedrīkst izlaist no rokām projekta kontroles funkciju, jo LU un RTU piedalās daudzās aktivitātēs, kas sadrumstalo jau tā zemo kapacitāti.

Rīgā būtu nepieciešams radošo industriju klasteris, kurš varētu apvienot kino (mākslas, mūzikas) industrijā nodarbinātos uzņēmumus un institūcijas vērienīgu un profesionāli administrētu projektu realizācijai. Inovatīvo ideju attīstībai nepieciešams ilgstošs darbs, lai atrisinātu radošo potenciālu, veicinātu toleranci sabiedrībā pret citādi domājošiem, atbalstītu materiāli un organizatoriski izaicinošas idejas un nodrošinātu līdzfinansējumu ideju realizācijai.

Pētniecisko ideju, patentu un izgudrojumu komercializācija atduras pret izgudrotāju nespēju organizēt un vadīt ieviešanas biznesa projektus. Ļoti bieži idejām nav finansējuma. Grantu programmu var papildināt ar riska investīciju fonda izveidi, mezonīna kredītu piešķiršanas garantijām un plašu mentoru kustības atbalstu.

Stratēģiskā mērķa M7 „Augstas pievienotās vērtības konkurētspējīga ekonomika” rādītāji

Rādītājs	Datu avots	Iepriekšējo periodu vērtības, gads						Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
Kopējā pievienotā vērtība Rīgā, (faktiskās cenās, tūkst. LVL)	CSP	2004 3 872 421	2005 4 600 844	2006 5 416 425	2007* 8 114 432	2008* 8 840 216	2009* 6 928 266	↓	↑	Pieaug
Kopējā pievienotā vērtība Latvijā (faktiskās cenās, tūkst. LVL)		2007* 14 720 651	2008* 16 084 678	2009* 13 070 448	2010* 12 784 137	2011* 14 275 285		↓	↓	Pieaug
IKP pieaugums Rīgā,%, pret iepriekšējo gadu	CSP	2005 20,1%	2006 18,9%	2007* 31,4%	2008* 8,9%	2009* -21,6%		↓	↓	Stabils- pieaug
Darbaspēka produktivitāte (pievienotā vērtība/strādājošo skaits) tūkst. LVL	CSP, PAD Stratēģiskās vadības pārvaldes aprēķini	2004 10,7	2005 12,6	2006 14,21	2007 18,39	2008 20,84	2009 18,76	↓	↑	Pieaug

Tendence	↑	↓	↑	↓
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu

* Saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas jaunās versijas NACE 2.red. dati